

WITNESS

WITNESS

EĞİTİMİN FELSEFİ TEMELLERİ

WITNESS ITNESS

WITNESS

WITNESS

Davranışsal Amaçlar (Kazanımlar)

Bugünkü dersten sonra

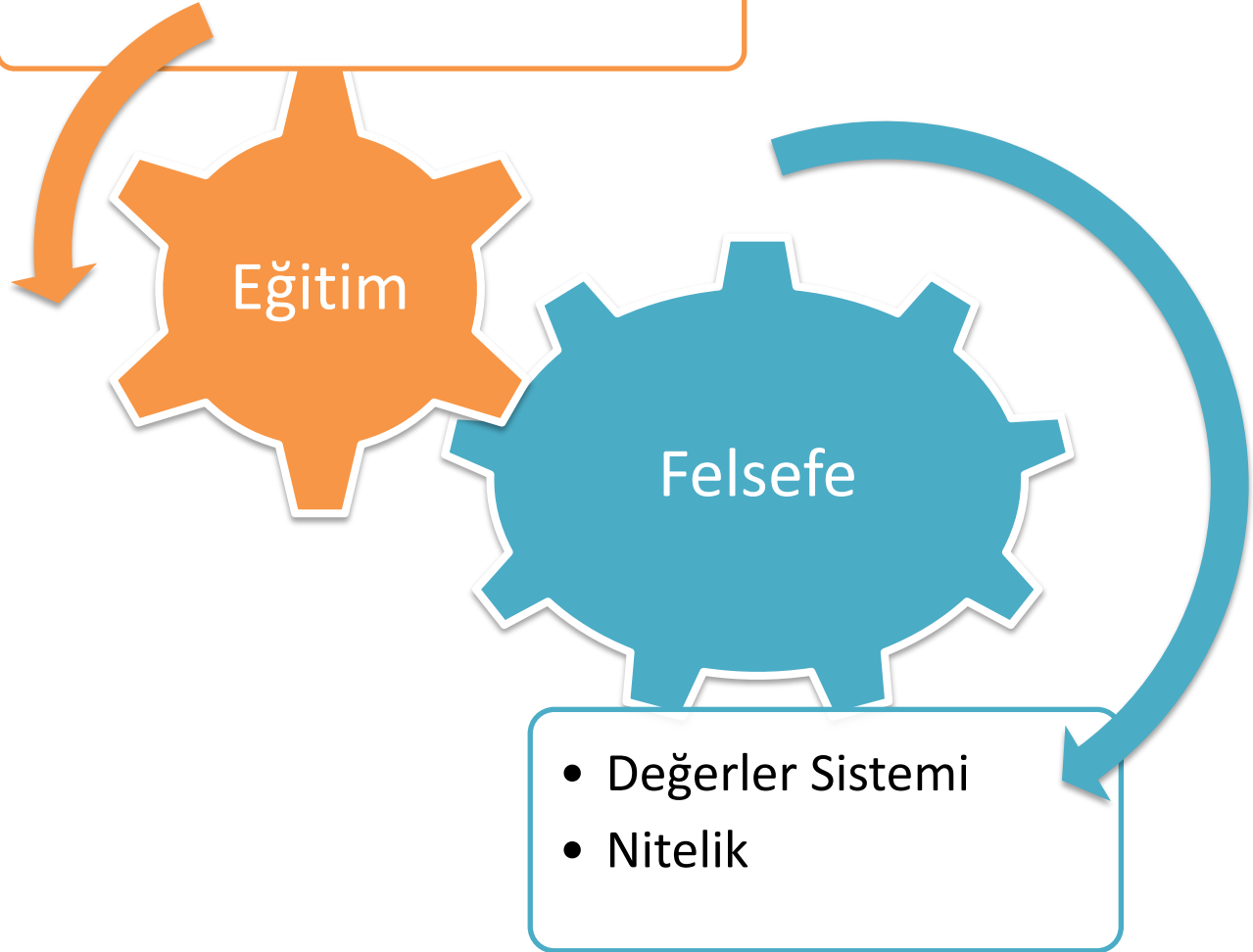
- felsefenin uğraş alanlarını tanıyabileceksiniz,
- başlıca felsefe akımlarını tanıyabileceksiniz,
- eğitim ile felsefe arasındaki kurabileceksiniz,
- başlıca eğitim felsefesi kuramlarını bileceksiniz,
- Türk eğitiminin dayandığı temel felsefeleri açıklayabileceksiniz.

Düşünelim...

- Felsefe nedir?
- Eğitim ile felsefe arasında ilişki var mıdır?
- Matematik eğitiminde felsefe önemli midir?
- Türk Milli Eğitiminin felsefi temelleri neler olabilir?

GİRİŞ

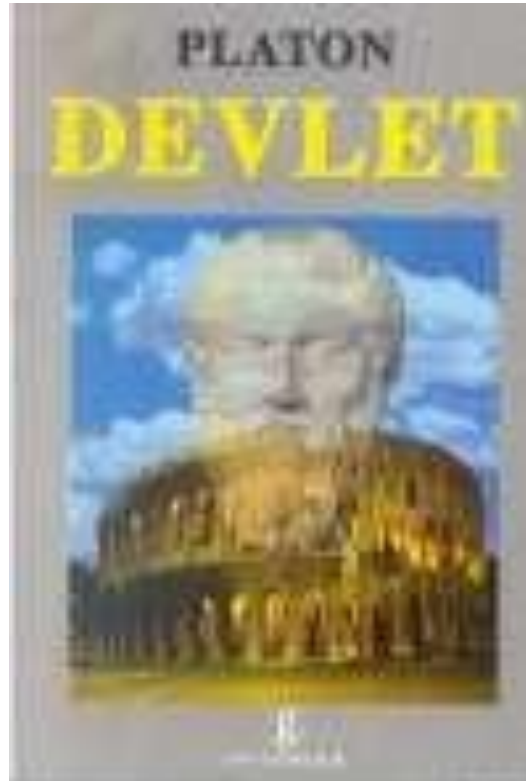
- İnsanlara felsefe kazandırma

1.FELSEFE

- Felsefe terimini ilk kullanan: Pythagoras
- Platon ve Aristoteles

Soru

- Felsefe nasıl doğmuş olabilir?

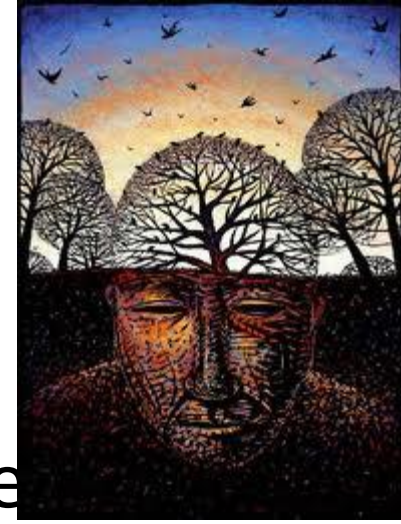
2. FELSEFENİN İLGİLİ OLDUĞU BAZI ALANLAR

- **2.1. Varlık Öğretisi (Ontology)**
- **2.2. Bilgi Öğretisi (Epistemology)**
- **2.3. Değer Öğretisi (Axiology)**
- **2.4. Mantık (Logic)**

2.1. Varlık Öğretisi (Ontology)

- Aristoteles (MÖ 384-322)'e göre ilk Felsefe öğretisi
- Mutlak gerçeğin doğasını inceler
- Madde, yaşam, insan, dünya ve evrenle ilgili bütünlük arayışı içindedir.
- Fil deneyi?
- **Örnekler**

«varlıkların kökeninde tek bir nesne mi yoksa ruh ve madde diye iki ayrı nesne mi var?»

- «Evrende olup bitenlerin belli bir amacı ve bütünlüğü var mıdır?»
- «Doğa yasalarının varlık nedeni nedir?»

2.2.Bilgi Öğretisi (Epistemology)

- Bilgilerimizin köken ve niteliğini inceler.
- **Örnek**
«Zihnin algıladıklarının dışında gerçek bir dünya var mıdır?»
- Mağara Mitosu?
- «Bilginin kaynakları neler? Bilgi nereden gelir? Nasıl biliriz?»
- «Matematik icat mıdır, keşif mi?»

2.3. Değer Öğretisi (Axiology)

- Değerlerin kaynağı, niteliği, sınıflaması ve insanlıkla ilişkisi üzerinde durur.
- Etik ve Estetik Değerler
- **Örnek**
«Değerler nesnel mi, öznel mi?»

2.4. Mantık (Logic)

- Düşüncenin düşünce ile doğrulanması bilimidir.

3. BAŐLİCA FELSEFİ AKIMLAR

- 3.1. Ülkücölük (İdealism)
- 3.2. Gerçekçilik (Realism)
- 3.3. Yararcılık (Pragmatism)
- 3.4. Varoluşçuluk (Existentialism)

3.1. Ülkücülük

- Gerçek ruhsaldır.
- Maddeciliğin karşıtıdır.
- Sezgi ve düşünceye dayalı bilim
- Eğitim insanın zihinsel süreçlerini geliştirmelidir.
- Eğitim bireyi iyi, doğru ve güzele teşvik etmeli ve doğuştan gelen yetenekleri ortaya çıkarmalıdır.

**Vücutu Oluşturan İnorganik Elementlerin Miktarları ve Oranları
(70 kg'lık İnsanda)**

Oksijen miktarı	44 kg	% 63
Karbon miktarı	14 kg	% 20
Hidrojen miktarı	7 kg	% 10
Azot miktarı	2,1 kg	% 3
Kalsiyum miktarı	1 kg	% 1,5
Fosfor miktarı	700 g	% 1
Potasyum miktarı	170 g	% 0,25
Kükürt miktarı	140 g	% 0,2
Klor miktarı	70 g	% 0,1
Sodyum miktarı	70 g	% 0,1
Magnezyum miktarı	30 g	% 0,04
Demir miktarı	3 g	% 0,004
Bakır miktarı	300 mg	% 0,0005
Mangan miktarı	100 mg	% 0,0002
İyot miktarı	30 mg	% 0,00004

3.2. Gerçekçilik (Realism)

- Ülkücülüğe karşıttır.
- Dış dünya algılarımızdan bağımsız olarak vardır.
- Var olan her şey gerçektir.
- Eğitim kalıcı nitelikteki bilgi, beceri ve davranış birikimine ağırlık vermelidir
- **Burası neresi?**

3.3. Yararcılık (Pragmatism)

- Doğru bilgi faydalı olandır.
- Bilgi insanı amaca götüren araçtır.
- Uygulamadaki başarı gerçeğin tek ölçütüdür.
- Bilgi yaşantılarla kazanılır.
- Gerçeklik sürekli değişme içindedir.
- Değerler görecelidir.
- İnsan biyolojik ve sosyal bir varlıktır.

- Demokrasi önemlidir.
- Eleştirel düşünme ve problem çözme süreci günlük hayatta kullanılmalıdır.
- **«Konuşmaya başlama sürecinizi hatırlayın...»**

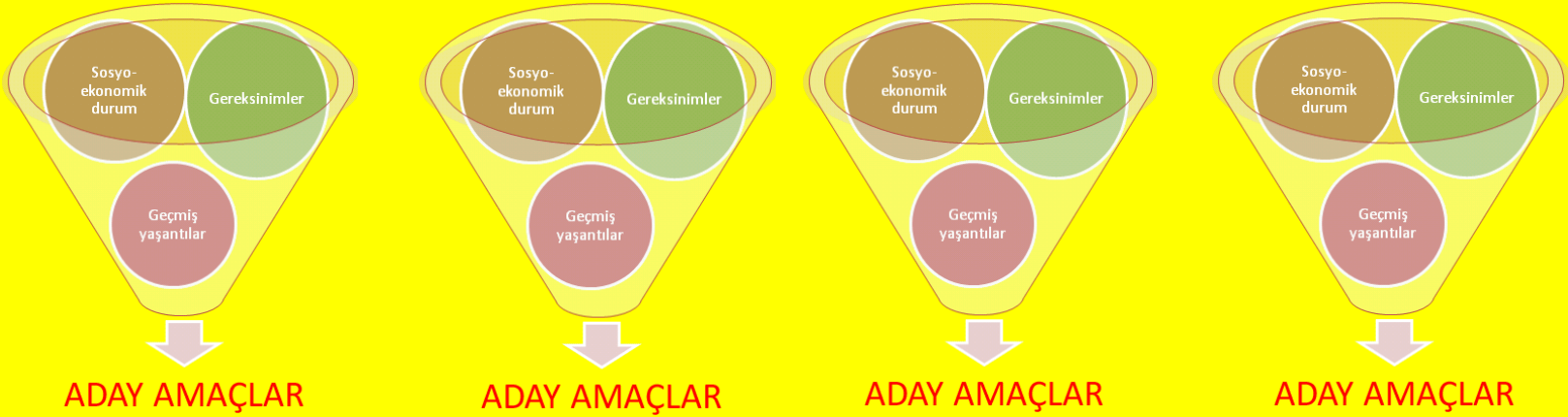
3.4. Varoluşçuluk (Existentialism)

- İnsan herşeyden daha önemlidir.
- İnsan yaşam boyunca kendi kararlarını kendisi vermelidir.
- İnsan kendi davranışlarının bir ürünüdür.
- İnsan kendi kendini oluşturur.
- Bir şeyi bilmek için onu hissetmek gerekir.
- «Yarın ölecekmiş gibi bugünü yaşa»
- Eğitimin amacı bireyin kendini gerçekleştirmesini sağlamaktır.

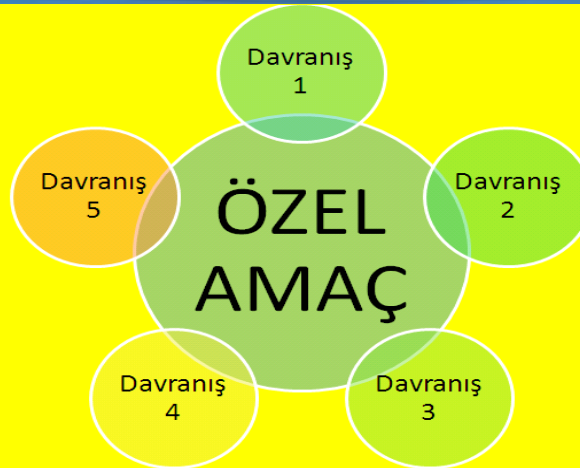
4. EĞİTİM-FELSEFE İLİŞKİSİ

- İnsanların eğitime bakışı... geçmişten-günümüze
- **Eğitim Felsefesi:** eğitim amaçlarını biçimlendiren ve uygulamalara yol gösteren bir disiplin ya da sistemli düşünce ve kavramlar bütünüdür.
- Eğitim felsefeden ayrılırsa...

4.1. Amaç-Felsefe İlişkisi

FELSEFE-PSİKOLOJİ- EKONOMİ-SOSYOLOJİ

4.2. İçerik-Felsefe İlişkisi

Ne ğretelim?

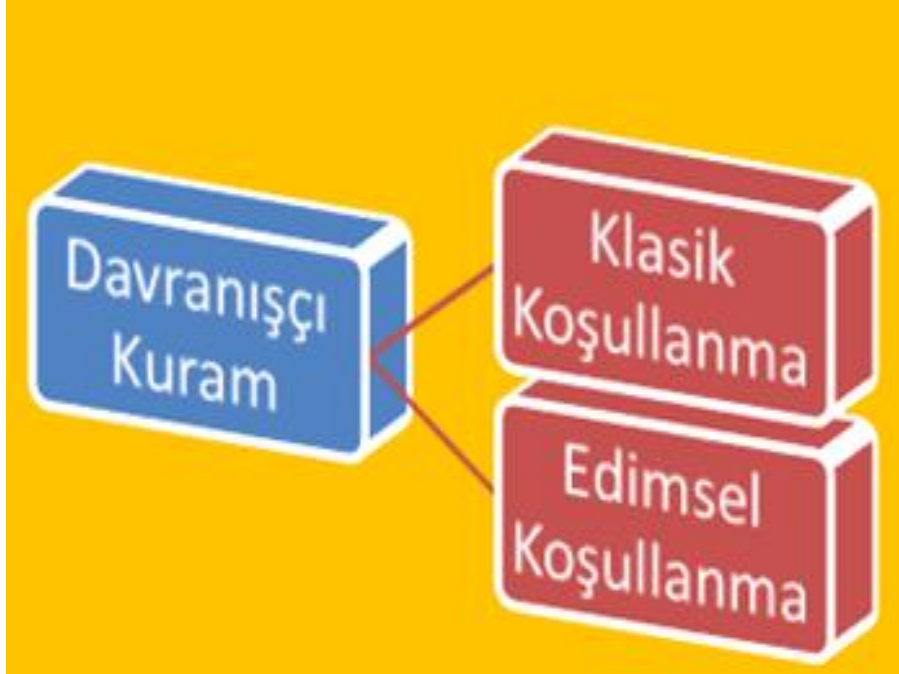
Bireye yetecek Bilgi

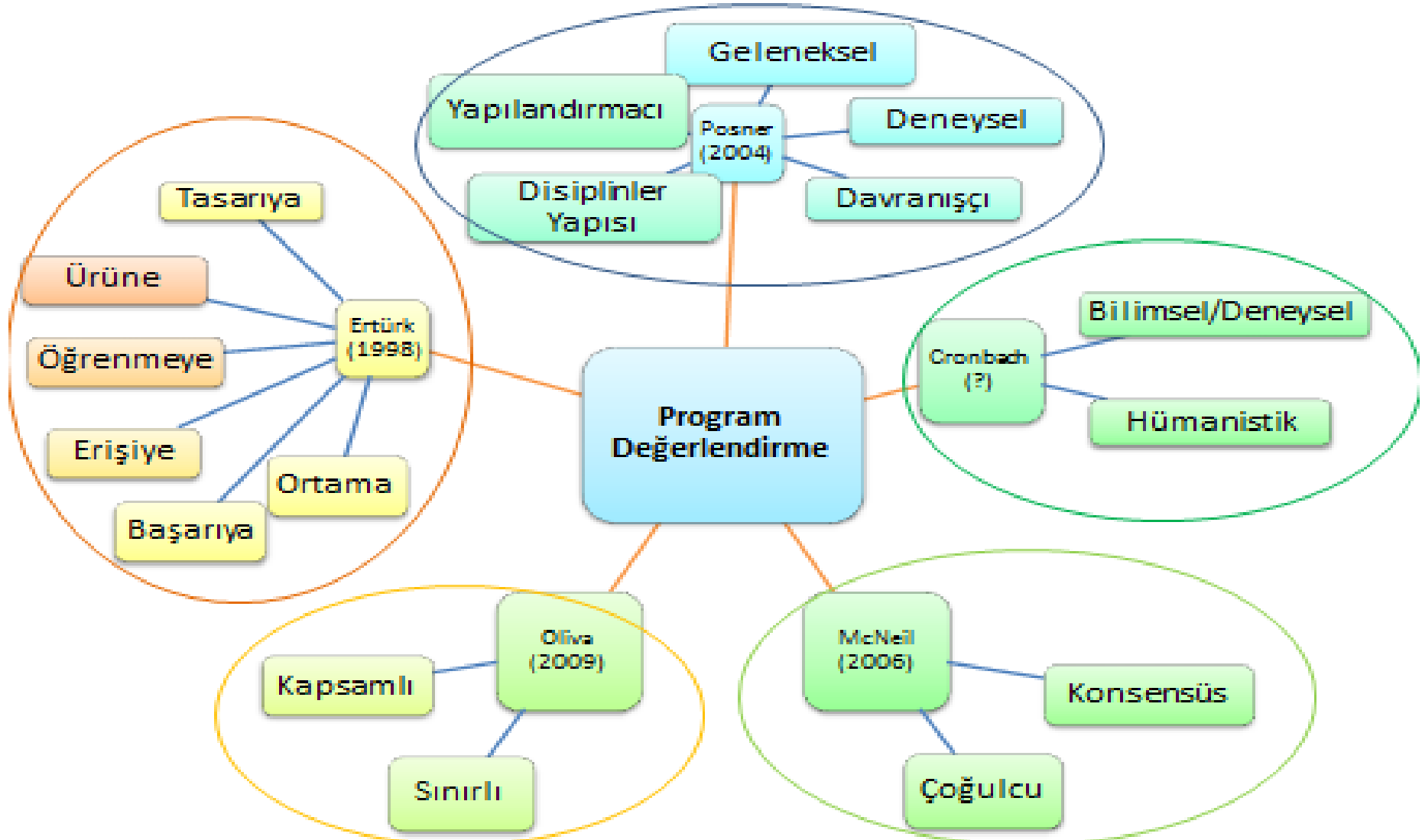
Öğrenmeyi ğrenme

4.3. Öğrenme/öğretme süreci-Felsefe İlişkisi

4.4. Değerlendirme-Felsefe İlişkisi

5. BAŐLİCA EĞİTİM FELSEFELERİ

5.1. Daimicilik (Perennialism)

5.2. Esasicilik (Essentialism)

5.3. İlerlemecilik (Progressivism)

5.4. Yeniden Yapılandırıcılık (Reconstructionism)

5.1.Damicilik (Perennialism)

- Ülkücülük + Gerçekçilik
- Evrensel eğitim verilmeli
- Düşünmeye yönelten eğitim
- Okulun amacı hayata hazırlamaktır
- Klasik eserlerin eğitimine önem verilmelidir.

5.2. Esasicilik (Essentialism)

- Herhangi bir felsefeye doğrudan dayanmaz
- Tüm insanların bilmesi gereken esaslar vardır.
- Öğrenme çok sıkı ve disiplinli çalışma ile olur
- Okulun görevi toplumsal düzeni korumaya yardım etmektir.
- İnisiyatif öğretmende olmalıdır.
- Temel bilgiler (matematik, fen ve yabancı dil) mutlaka herkesçe öğrenilmelidir.

- Soyut bilgiler ancak soyut yöntemlerle öğretilir.
- Soyut düşünme, alıştırma ve ezberleme yöntemlerine sıkça başvurulur.

5.3. İlerlemecilik (Progressivism)

- Pragmatik felsefeye dayanır.
- Eğitim bir süreçtir ve sürekli kendini yeniler.
- Öğrenin ilgilerine dönük ve aktif eğitim verilmelidir.
- “problem çözme” yöntemi kullanılmalıdır.
- Okul yaşamın ta kendisi olmalıdır.

- Öğretmen rehber olmalıdır.
- Öğrenciler işbirliği içinde olmalıdırlar, yarışma değil.
- Eğitim demokratik olmalıdır.

5.4. Yeniden Kurmacılık(Reconstructivism)

- Pragmatik felsefeye dayanır.
- Eğitim sosyal reform için önemli bir araçtır.
- Okul ideal toplumu oluşturmak üzere geleceğe dönük olmalıdır.
- Toplum eğitilerek demokrasi köklü bir şekilde yerleştirilmelidir.

6. TÜRK EĞİTİMİNİN DAYANDIĞI

TEMEL FELSEFELER

- **İlk zamanlar:** Töreler
- **İslamiyet'in kabulüyle:** Yarın ölecekmiş gibi ibadet et, hiç ölmeyecekmiş gibi çalış.
- **Selçuklular:** Veli insan tipi (Tasavvuf felsefesi)
- **Osmanlılar:** İslami felsefe
- **18. ve 19.yy:** İslami bilimler (fıkıh, kelam, hadis, belagat)
- **Tanzimat Dönemi:** Fransız Eğitim Sistemi
- **Cumhuriyete kadar:** Alman ve İngiliz Eğitim Sistemleri
- **Cumhuriyet dönemi:** İlerlemecilik

Değerlendirme

1. Hangisi felsefenin ilgi alanları içindedir?

A. Ders konularını planlama

B. Değer yargılarını irdeleme

C. Öğrenci başarısını ölçme

D. Öğretim gereçlerini belirleme

E. Bir ünitenin özetini çıkarma

2. Hangisi yararcılık felsefesini oluşturan ilkelerdendir?

- A. Eğitimde kurama yer yoktur.
- B. Eğitim teorik bir çalışmadır.
- C. Değerler evrensel değil, gorecelidir.
- D. Evren algılarımızdan bağımsız olarak vardır.
- E. Her uygulama bir kuramı yansıtır.

3. Hangisi ilerlemecilik eğitim felsefesine uyan bir görüştür?

- A. Eğitim öğrenci odaklı olmalıdır
- B. Eğitimde öğretmen daha etkin olmalıdır
- C. Eğitim evrensel ve değişmez gerçeğe uyum için yapılmalıdır.
- D. Klasik eserler eğitime önem verilmelidir.
- E. Eğitim, reformlar yoluyla toplumu geliştirmelidir.

- 4. İnsanın özgürlüğünü temel alan ve insanın öznelliğine önem veren felsefe akımı.....
- 5. Eğitim felsefesinin başlıca görevleri.....
- 6. Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitim felsefelerinin kısa değerlendirmesini yapınız.